

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
10000 ZAGREB, Trg Nikole Šubića Zrinskog 7-8
Tel: (01) 456 99 64 - Fax: (01) 492 01 49, 455 17 95

Zagreb, 2. travnja 2003.

Klasa: 018-04/02-02/08
Urbroj: 521-03-03-03-03

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

INFORMACIJA

o drugom godišnjem Izvještaju Europske komisije o Procesu stabilizacije i pridruživanja za jugo-istočnu Europu

Europska komisija (EK) je 26. ožujka 2003. godine usvojila drugo godišnje Izvješće o Procesu stabilizacije i pridruživanja (PSP) koje, kao i prvo, metodološki slijedi izvješća o napretku zemalja kandidata. Izvješće definitivno potvrđuje da je PSP za države jugoistočne Europe isto što je pristupna strategija bila za države srednje i istočne Europe.

Izvješće se sastoji od dva dijela: 1) u prvom se daje opći prikaz Procesu stabilizacije i pridruživanja i analizira njegov dosadašnji tijek te se daje sintetski prikaz stanja u regiji obuhvaćenoj PSP-om, uz sažetke ocjena stupnja napretka u približavanju EU za svaku pojedinu zemlju; 2) u drugom se daju opširna izvješća o stanju u pojedinim zemljama s aspekta PSP-a, uz identifikaciju pitanja i problema na koja zemlje trebaju usmjeriti posebne napore u idućih 12 mjeseci. EK ističe da je cilj izvješća omogućiti svakoj zemlji u PSP da sagleda svoj napredak u približavanju EU, kao i probleme koji su najveća zapreka na tom putu

Zbog takve koncepcije, dokument treba promatrati u cjelini. Izolirana analiza izvješća o pojedinim zemljama nije dovoljno za stvaranje cjelovite slike o položaju zemlje u PSP-u i odnosa EU prema njoj.

U njegovoj prosudbi valja voditi računa da se odnosi na razdoblje zaključno s 28. veljače 2003. godine i da su promjene nakon tog datuma samo izuzetno našle mjesto u Izvješću.

I. OPĆI DIO – PRIKAZ I OCJENA PROCESA STABILIZACIJE I PRIDRUŽIVANJA

Ocjena postignuća Procesu stabilizacije i pridruživanja. Europska komisija ovim Izvješćem potvrđuje kako Proces stabilizacije i pridruživanja ostaje glavni i jedini mogući okvir za približavanje zemalja JIE Europskoj uniji. Ističući kako čitav proces potiče neophodne reforme u pojedinačnim zemljama, ujedno vrednujući individualni pristup, EK po prvi put nedvojbeno tvrdi kako se na kraju puta nalazi punopravno članstvo u EU. Također, na samom početku, izričito se naglašava kako je Proces stabilizacije i pridruživanja za zemlje JIE u

potpunosti usporediv s procesom pristupanja kojeg su svojevremeno poznavale i još poznaju zemlje srednje i istočne Europe.

Usporednom analizom tijeka procesa u pojedinim zemljama JIE, jasno se vidi posebni napredak Hrvatske, koja polako napušta stabilizacijski dio procesa, da bi se definitivno posvetila pitanjima pridruživanja. U tom kontekstu spominje se i predaja hrvatskog zahtjeva za punopravno članstvo po kojem će se postupiti prema uobičajenom postupku u EU i slijedom kopenhagenskih kriterija. Jasno se daje do znanja da Proces stabilizacije i pridruživanja kao redovni cilj ima generiranje novih kandidata za ulazak u EU, što potvrđuje višekratno spominjanje kako EU neće biti ujedinjena sve dok JIE ne bude njenim sastavnim dijelom.

Uslijed očitih razlika u razini napredovanja pojedinih zemalja i njihove razvijenosti, među kojima Hrvatska definitivno prednjači, u Izvešću se konstatira da je Proces stabilizacije i pridruživanja dovoljno fleksibilan te se može prilagoditi svim potrebama i razinama individualnog napredovanja zemalja. Tako primjerice Komisija ističe napore stabilizacijske komponente procesa u BiH ili Makedoniji, dok napominje kako paralelno neprestano pokušava iznaći mogućnosti da poboljša i intenzivira proces reformi i pridruživanja, kao i njegove prateće instrumente, kako bi ga pravovremeno poistovjetila s integracijskim procesom.

Ističe se kako naponi od strane EU trebaju imperativno biti popraćeni jakim političkim opredjeljenjem od strane samih zemalja JIE da provedu neophodne reforme i prihvate norme i vrijednosti EU, što je dugoročan proces. Izvešće nadalje ističe kako Proces stabilizacije i pridruživanja, te perspektiva tješnjih odnosa s EU pruža zemljama regije snažan poticaj za provedbu reformi, dok brzina kojom one individualno napreduju kroz razne stadije čitavog procesa ovisi o njihovim vlastitim sposobnostima da preuzmu obveze koje proizlaze iz pridruživanja s EU, sukladno politici uvjetovanosti.

Istaknuto je kako je već veliko postignuće Procesu stabilizacije i pridruživanja to što je postavio zdrave temelje za daljnji gospodarski, socijalni i institucionalni razvitak zemalja regije - stabilnost je uglavnom vraćena u zemlje regije, sve zemlje imaju demokratski izabrane vlade, masivne rekonstrukcije su u tijeku, značajan broj izbjeglih i prognanih vratio se svojim domovima, dok su reforme u brojnim sektorima već dobro uznapredovale. Čitav proces nadopunjen je komplementarnim regionalnim ili subregionalnim inicijativama od kojih su posebno izdvojene Pakt o stabilnosti i SEECP.

Daljnja nadgradnja Procesu stabilizacije i pridruživanja. Na temelju svojih inicijalnih procjena, Komisija daje i određeni broj preporuka koje imaju za cilj osnažiti i dopuniti Proces stabilizacije i pridruživanja. U tom kontekstu daje jasnu perspektivu članstva u EU zemljama PSP, što predstavlja vrlo jak poticaj za temeljne reforme u zemljama regije. Nadalje, priznaje kako su, unatoč uspjesima koje je PSP zabilježio glede stabiliziranja Zapadnog Balkana, neophodni daljnji naponi kojima bi se proces konsolidirao s ciljem jačanja sigurnosti, demokracije i blagostanja u regiji. Konačno, Komisija po prvi puta izričito kaže kako je Proces stabilizacije i pridruživanja zapravo strategija pristupanja zemalja Europskoj uniji, s krajnjim ciljem punopravnog članstva.

U tom smislu Izvešće navodi i neke elemente za koje Komisija smatra da bi mogli biti dodatni PSP-u. Metode primijenjene u sadašnjem proširenju EU bit će sve više korištene kako reforme budu napredovale u pojedinim zemljama. Proces će se tako intenzivirati, dok će i prateći instrumenti biti u potpunosti prilagođeni novim potrebama. Glede financijske pomoći, očita je nakana postupnog preorijentiranja sredstava CARDS programa s prvotne obnove na sljedeći

stadij, institucionalnu izgradnju, s napomenom skoro potpune istovrijednosti CARDS i PHARE programa. Također se nagovještuje mogućnost sudjelovanja zemalja regije u nekim programima zajednice, što se u slučaju zemalja kandidata pokazalo vrlo korisnim za upoznavanje s radnim metodama i politikama EU. Konačno, Komisija zagovara i održavanje sastanaka političkog dijaloga između EU i svih pet zemalja PSP zajedno, s obzirom na prekograničnu dimenziju problema s kojima se zemlje susreću.

Osobito je značajno da je Komisija zauzela stav da politika uvjetovanosti može biti učinkovita samo ako je praćena učinkovitim programima pomoći i savjetovanja čime dio odgovornosti za (ne)ispunjenje postavljenih uvjeta preuzima na sebe.

Održavanje Sastanka na vrhu u Solunu. Komisija na kraju Izvješća tek spominje Sastanak na vrhu koji će se 21. lipnja o.g. održati u Solunu. Istaknuto je kako sastanak ima za glavni cilj poslati snažnu političku poruku zemljama regije da sve zemlje obuhvaćene Procesom stabilizacije i pridruživanja imaju budućnost u EU, kao punopravne članice, te da će Europa biti ponovno ujedinjena tek kada ova regija postane njenim sastavnim dijelom. Najavljeno je kako bi Summit trebao poslužiti i zemljama regije da se dodatno obvežu na provođenje neophodnih reformi, te će biti i odlična prigoda za jačanje političkog dijaloga te razmjenu mišljenja o zbivanjima u Uniji, u regiji i u svijetu.

Stanje u ostalim državama PSP-a - Opći dio dokumenta daje i svojevrsnu komparaciju zemalja uključenih u PSP. Svim se zemljama priznaje određeni napredak ali se iznose i vrlo ozbiljne primjedbe kao kočnice njihovu bržem napredovanju u procesu europske integracije.

Općenito je za **Albaniju** konstatirano da je učinila ograničeni napredak u provođenju reformi te da su preporuke iz Izvješća 2002. godine uvažene samo djelomično. Uspostavljena je relativna politička stabilnost koja je i dalje vrlo krhka.

Pregovori za Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju službeno su započeli krajem siječnja 2003. godine. Istovremeno je upozoreno da, s obzirom na stanje provođenja reformi, postoji opasnost da će pregovori biti vrlo dugi ili pak zaustavljeni.

Za odnose s Hrvatskom je istaknuto da su nastavljani u dobrom smjeru, makar je konkretna suradnja neznatna. Ugovor o slobodnoj trgovini je potpisan u rujnu 2002. i očekuje se da će stupiti na snagu tijekom prve polovice 2003. Između obje zemlje su potpisani i sporazumi o vizama.

Za **Bosnu i Hercegovinu** je prvenstveno istaknuta potreba da postane samo-održiva zemlja. Bez samo-održivosti ne može zadovoljiti osnovne potrebe svojih građana za sigurnošću, institucionaliziranom slobodom i ekonomskim blagostanjem te se ne može uklopiti u europske strukture. U protekloj godini se bilježi značajan napredak, no samo-održivost još nije zagarantirana

Odnosi s Hrvatskom se razvijaju polagano, ali u pozitivnom smjeru. Zagreb sa svojim BiH partnerima nastavlja rad na jačanju državnih institucija i nastoji osujetiti separatizam bosanskih Hrvata. Neka pitanja ostaju i dalje zabrinjavajuća kao npr. pitanje luke Ploče, gdje je, nažalost, Hrvatska odbila ratifikaciju sporazuma potpisanog 1998. godine. Isto tako je i zastoj u hrvatskoj vlasničkoj legislativi onemogućio regionalni povratak i zaustavio primjenu zakona o vlasništvu u BH.

Nakon vrlo nestabilnog perioda u **Makedoniji**, koji je uslijedio nakon krize iz 2001. godine, Ohridskim sporazumom došlo je do normalizacije političke situacije no Makedonija mora osigurati potpuno ispunjavanje obveza iz Privremenog sporazuma kao i sposobnost za implementaciju SPP-a.

Jedini kontekst u kojem se spominje Republika Hrvatska je u okviru jačanja bilateralnih gospodarskih odnosa.

Za **Srbiju/Crnu Goru** je ustanovljen djelomičan napredak, no istaknuta je potreba da se još mnogo toga učini. Naponi EU neće moći nadoknaditi nedostatak političke volje unutar same Srbije/Crne Gore.

Stanje na **Kosovu** ima vlastita obilježja zahvaljujući prisutnosti međunarodnih civilne i vojne administracije. Nastavlja se rad na uspostavi demokracije i vladavine prava.

Odnosi s Hrvatskom idu naprijed, ali sporo. Ostaje pitanje granične demarkacije (spomenut granični incident na Dunavu u srpnju 2002.), ali završeni su pregovori o Prevlaci i misija UNMOP je završila mandat.

II IZVJEŠĆE O HRVATSKOJ

Izvješće kroz pet poglavlja analizira političku i gospodarsku situaciju u zemlji, provedbu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju odnosno Privremenog sporazuma o trgovinskim i s njima povezanim pitanjima, provedbu financijsko-tehničke pomoći EU (program CARDS), te percepciju EU u Hrvatskoj.

Izvješće se može ocijeniti pozitivnim za Hrvatsku jer je u strateškom smislu povoljno intonirano. Ono daje dobru ocjenu demokratskom razvoju zemlje, očuvanju političke stabilnosti i djelovanju političkog sustava u prošloj godini, jačanju regionalne suradnje, zaštiti ljudskih i manjinskih prava, povratku izbjeglica, makro-ekonomskim pokazateljima i poboljšanju opće gospodarske situacije, te naporima Vlade u provedbi Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i usklađivanju zakonodavstva.

Prema EK, Vlada RH nije dovoljno učinila u nekoliko područja : i) suradnja s ICTY-em, ii) integracija izbjeglica srpske nacionalnosti, iii) reforma pravosuđa, iv) suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala, v) provedba privatizacije i strukturnih reformi, te reformi na tržištu rada, u zdravstvu i prosvjeti, vi) jačanje administrativne sposobnosti za kvalitetnu provedbu SSP i primjenu zakona, vii) usklađivanje pojedinih dijelova zakonodavstva s *acquis*-em.

Opći dio Izvješća bilježi podnošenje zahtjeva RH za članstvom u EU, te navodi kako će se s njim postupati sukladno proceduri zacrtanoj odredbama Ugovora o EU i slijedom Kopenhagenskih kriterija.

Politička situacija EK ocjenjuje kako je RH nastavila ostvarivati napredak u procesu demokratske tranzicije, demonstrirajući u posljednjih godinu dana "razumnu stabilnost". Međutim, EK napominje kako bi Vlada mogla učiniti više u provedbi svoje reformske agende (koja je ponekad bila usporavana zbog internih svađa i nedostatka kohezije unutar vladajuće koalicije). EK procjenjuje kako demokratske institucije u RH rade dobro, no politički dijalog između Vlade i opozicije i dalje vidi prilično teškim. Unatoč usvojenoj strategiji reforme, posebice zabrinjava stanje u pravosuđu, koje trpi od ozbiljnih organizacijskih problema, neučinkovitih i sporih postupaka te nedostatka stručnog kadra (EK smatra da zbog toga poštivanje zakona i pravne države ostaje problematično). Također, reforme u policiji, borba protiv korupcije, reforma obrazovnog sustava i proces decentralizacije označeni su sporim. Najkritičnijim tonom je ocijenjena suradnja RH s ICTY-em (ističe se selektivan pristup u dostavljanju traženih dokumenata, te se ocjenjuje kako se RH i dalje čvrsto protivi prihvatanju zapovjedne odgovornosti, kao i da koristi sva raspoloživa sredstva kako bi izbjegla izvršenje

naloga za uhićenje u slučajevima Bobetko i Gotovina). U tom kontekstu EK spominje postojanje političke volje na strani Vlade da se u pravnom smislu suoči s "tamnom stranom Domovinskog rata", ali navodi i ozbiljne nedostatke u vođenju postupaka pred nacionalnim sudovima (u toj se grupi navode se slučajevi "Lora" i "Gospička skupina." Zbog internih procedura EK nije stigla uvrstiti informaciju o prvostupanjskoj presudi suda u posljednjem slučaju, koja je donesena dva dana uoči objavljivanja Izvješća.

EK ocjenjuje kako se u RH ljudska prava i temeljne slobode općenito poštuju (što je i zajamčeno Ustavom). Navodi kako je usvajanjem Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u prosincu 2002. godine ostvaren značajan napredak, a da se napredak primjećuje i u povratku izbjeglica te u regionalnoj suradnji, koja je dobila pozitivne ocjene i u bilateralnom i u multilateralnom kontekstu. Istovremeno, EK ističe iznimnu važnost kvalitetne provedbe Zakona o HRT-u, koji prema EK nije u potpunosti isključio mogućnost političkog utjecaja na HRT, te daljnjih zakonodavnih reformi na području medija, uključujući i adekvatnu regulaciju u sektoru telekomunikacija u skladu s međunarodnim preporukama. Također, RH se poziva da žurno usvoji odgovarajuće zakone i mehanizme za rješavanje pitanja povrata imovine i stanarskih prava, kao i za naknadu štete počinjene terorističkim aktima.

Područja na kojima treba polučiti napredak u slijedećih 12 mjeseci:

1. Osigurati punu suradnju s MKSJ.
2. Primijeniti nedavno usvojenu strategiju reforme pravosuđa pomoću konkretnog Akcijskog plana; učiniti napredak u rješavanju zaostalih slučajeva; uspostaviti i primijeniti program izobrazbe sudaca, tužitelja i drugih sudskih službenika. Poduzeti mjere kako bi se osigurala puna provedba sudskih odluka.
3. Osigurati provedbu nedavno usvojenog Ustavnog zakona o nacionalnim manjinama; održati izbore za nacionalne manjine za tijela lokalne uprave sukladno Zakonu o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne uprave i samouprave.
4. Osigurati provedbu Zakona o HRT i omogućiti nezavisni rad Programskom vijeću HRT. Usvojiti drugo zakonodavstvo u području medija u skladu s europskim standardima.
5. Izbjeglice: učinkovito provoditi usvojeno zakonodavstvo kako bi završilo s postupkom povrata imovine, donijeti administrativne/upravne odluke za sve preostale zahtjeve za obnovu; stvoriti operativni sustav za kompenzaciju izgubljenih stanarskih prava u i izvan područjim/a od posebne državne skrbi; stvoriti socijalne i ekonomske uvjete kako bi se stvorile pretpostavke za povratak i klima kod lokalne zajednice za prihvaćanje povratnika.
6. Poboljšati suradnju s pučkim pravobraniteljem, te u potpunosti uzeti u obzir činjenice iz njegovog godišnjeg izvješća.
7. Usvojiti Izborni zakon kako bi se redefinirala zastupljenost "dijaspore" i osigurala odgovarajuća zastupljenost manjina.
8. Uspostaviti strategiju za zaštitu i integraciju Roma.
9. Zaključiti pregovore o bilateralnom regionalnom sporazumu s Makedonijom. Pronaći konačna rješenja za otvorena bilateralna pitanja, posebno sa Slovenijom.

10. Učiniti daljnji napredak u području borbe protiv korupcije i provedbi Nacionalnog programa i zakonodavstva.

11. Ubrzati proces denacionalizacije uz punu transparentnost, te učiniti napredak u uspostavi učinkovitih Zemljišnih i katastarskih knjiga.

U usporedbi s prošlogodišnjim preporukama, treba istaknuti kako se više ne spominju preporuke vezane za poštivanje ljudskih prava, te jačanje regionalne suradnje i odnosa sa Srbijom i Crnom Gorom. Sve ostale prošlogodišnje preporuke se ponavljaju (u istom ili preformuliranom obliku), pri čemu su potpuna suradnja s ICTY-em, usvajanje izbornog zakona, te rješavanje bilateralnih odnosa sa Slovenijom i Makedonijom označene kao « u načelu neispunjene », dok su ostale ponovljene preporuke označene kao samo « djelomično » ispunjene. Želeći ublažiti dosta oštru ocjenu suradnje sa sudom u Hagu, predstavnici EK su nakon objavljivanja Izvješća, u više navrata isticali da izvješće samo prenosi stajališta haškog tužiteljstva, koje je, prema njima, jedino nadležno za davanje službenih međunarodnih ocjena o suradnji.

Gospodarska situacija. EK ocjenjuje kako je RH ostvarila solidan gospodarski rast u 2002. godini (procijenjen na oko 5%), te da cjelokupna perspektiva ostaje pozitivna. Kao i u prethodnoj godini, rast je prvenstveno bio potaknut domaćom potražnjom (uključujući i ambiciozan infrastrukturni program), kao i povoljnom turističkom sezonom. Osim ostvarenog pomaka u suzbijanju visoke razine nezaposlenosti, EK ističe i daljnji napredak u provedbi novog mirovinskog sustava te započinjanju fiskalne decentralizacije i uvođenju jedinstvene državne riznice. Međutim, EK upozorava da opća fiskalna situacija ostaje slaba, te je izvor ranjivosti gospodarstva RH. Napominje se i rast vanjskog duga te zastoj u uklanjanju administrativnih prepreka za strana ulaganja. Zamjera se sporost u provođenju strukturnih reformi te reformi na području privatizacije, obrazovanja, zdravstva, pravosuđa, tržišta rada i općenito u provedbi zakona.

EK izdvaja četiri prioritetna područja kojima bi RH trebala posvetiti naročitu pažnju u slijedećih 12 mjeseci:

1) nastavak fiskalne konsolidacije u 2003.g., što će zahtijevati striktnu provedbu ovogodišnjeg proračuna (posebna pozornost i fiskalna disciplina očekuje se u politici plaća i zapošljavanja, te u smanjivanju državnih potpora);

2) nastavak poboljšanja poslovnog okruženja i kapaciteta sudova;

3) ubrzanje privatizacije (posebice kad je riječ o INI, HEP-u, Hrvatskoj poštanskoj banci);

4) imenovanje novih članova Upravnog odbora Hrvatskog fonda za privatizaciju radi nastavka procesa privatizacije (napomena: u tekstu preporuke greškom je navedena kratica HEP, umjesto HFP).

U usporedbi s prošlogodišnjim Izvješćem, riječ je uglavnom o istim preporukama (iako se samo u slučaju konsolidacije proračuna navodi kako je prošlogodišnja preporuka "samo djelomično ispunjena").

Provedba Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju EK općenito ističe kako SSP služi kao snažan katalizator za provedbu ambicioznog programa zakonodavne reforme u RH, što se osobito odražava u Nacionalnom programu za pridruživanje RH Europskoj uniji. Međutim, EK napominje kako se administrativni kapaciteti za primjenu novog zakonodavstva ne razvijaju istim tempom. Stoga bi RH trebala zauzeti holistički pristup u usklađivanju zakonodavstva s *acquis-em*, osiguravajući da se administrativne sposobnosti jačaju usporedo s usvajanjem novih zakona. Pritom se naglašava vidljiva razlika u administrativnoj sposobnosti za provedbu SSP-a među

pojedininim resorima (ponovno se ističe visoka učinkovitost i profesionalnost MEI kao koordinatora procesa te zaostajanje drugih sektorskih ministarstava). Također se ocjenjuje kako međusobna komunikacija između resora i unutarnja koordinacija u većem dijelu državne uprave ne funkcionira na odgovarajući način.

EK pozitivno ocjenjuje sveukupni dosadašnji tijek provedbe SSP/PS-a (navodi održavanje sastanaka Privremenog odbora i pododбора), ističući rezultate RH u izvršavanju mjera predviđenih Planom provedbe SSP-a. EK navodi kako RH nije ispunila samo jedan rok zadan PS-om (riječ je o obvezi osnivanja nezavisnog tijela/agencije za državne potpore), dok se u slučaju drugih kašnjenja u provedbi mjera iz Plana provedbe ionako radi o internim, ambicioznijim rokovima RH. EK pozdravlja daljnji napredak u liberalizaciji trgovine (RH je u potpunosti ispunila obvezu sklapanja bilateralnih ugovora o slobodnoj trgovini preuzetu u okviru Pakta o stabilnosti). Istovremeno upozorava na neka kašnjenja u usvajanju nužnih zakona/mjera ili administrativnom jačanju na području zaštite potrošača i kvalitete hrane, prava trgovačkih društava i računovodstva, zaštite osobnih podataka, tržišnog natjecanja i državnih potpora, tehničkog zakonodavstva, intelektualnog i industrijskog vlasništva, kao i na nedovoljnu usklađenost pojedinih zakona s *acquis-em* (npr. Zakon o javnim nabavama). EK posebice naglašava važnost jačanja kapaciteta carinske službe RH (u tom se kontekstu spominje i slučaj "šećer"). Ujedno poziva RH na jači strateški pristup u zaštiti okoliša.

Na području pravosuđa i unutarnjih poslova EK bilježi određen (ali ne i dovoljan) napredak, posebice ističući iznimnu važnost daljnjeg jačanja administrativne sposobnosti relevantnih resornih ministarstava, te podizanja kvalitete rada sudova. Prilično kritično EK se izrazila i o sustavu upravljanja granicama (naročito glede granice sa SCG i BiH), te o sustavu azila u RH (za čije poboljšanje nema političke volje). Zabrinutost je izrazila i zbog općenite situacije s ilegalnim migracijama, trgovinom ljudima te drugim oblicima organiziranog kriminala.

EK izdvaja šest prioriteta područja kojima bi RH trebala posvetiti naročitu pažnju u sljedećih 12 mjeseci:

1. Nastaviti s postupnim usklađivanjem zakonodavstva s *acquis-em*, posebice na područjima vezanim uz trgovinske aspekte i ponajviše:
 - 1) usvajanje novog Zakona o tržišnom natjecanju i potrebnih zakona koji reguliraju fuziju poduzeća. Povećavanje institucionalne sposobnosti Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, uključujući i znatno povećanje broja osoblja. Usvajanje zakonodavnog okvira za državne potpore i osnivanje neovisnog tijela odgovornog za njegovu kontrolu i sveukupni inventar državnih potpora.
 - 2) dovršavanje usklađivanja zakonodavnog okvira za zaštitu podataka s *acquis-em* EZ-a
 - 3) Usvajanje Zakona o autorskim i drugim na njih vezanim pravima, u potpunosti usklađenim s *acquis-em*, te dovršavanje priprema za novi zakonodavni okvir o industrijskom vlasništvu.
 - 4) dovršavanje provedbe zakonodavstva na području javnih nabavki i uspostavljanje Ureda za Javne nabavke s odgovarajućim osobljem.
 - 5) poboljšanje pravnog okvira Zakona o trgovačkim društvima i računovodstvu
 - 6) provođenje Nacionalne strategije o usklađenosti tehničkog zakonodavstva i usvajanje zakonodavnog okvira, uključujući i o institucionalnoj infrastrukturi, predviđenih u Strategiji
 - 7) Usvajanje Zakona o sigurnosti i kvaliteti hrane te Zakona o zaštiti potrošača. Dovršenje i provedba Nacionalnog programa za zaštitu potrošača.
2. Podizanje kvalitete carinske službe, osobito u cilju stvaranja neophodnog uvjerenja u njenu sposobnost upravljanja preferencijalnim trgovinskim režimima;
3. Jačanje administrativne sposobnosti i primjene zakona na području zaštite okoliša

4. Usvajanje zakonodavnog okvira na području azila i migracija u skladu s europskim standardima. Trebalo bi postaviti osnovne standardne uvjete prihvata. Provedba sklopljenih ugovora o ponovnom prihvatu
5. Jačanje institucionalnih sposobnosti i primjene zakona postojećih tijela koja djeluju na područjima koja su vezana uz pravosuđe i unutarnje poslove, uz pomoć odgovarajućeg popunjavanja osobljem, izobrazbom osoblja, te opremom
6. Provedba Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima te Nacionalnog programa suzbijanja zloporabe opojnih droga.

U usporedbi s prošlogodišnjim Izvješćem, riječ je o vrlo sličnim preporukama (budući da u međuvremenu dio najavljenih zakonskih i administrativnih mjera nije usvojen, odnosno da u nekim područjima nije postignut dovoljan napredak). EK u ovogodišnjem Izvješću dodaje i snažnu preporuku za većim napretkom u području zaštite okoliša, te u jačanju sposobnosti carinske službe RH.

Provedba financijske pomoći EU i percepcija EU u RH. EK navodi daljnji napredak u provedbi financijsko-tehničke pomoći EU u RH (posebice u kontekstu dekoncentracije i decentralizacije provedbe), istovremeno napominjući kako bi radi uspješne provedbe projekata na tehničkoj razini trebalo poboljšati unutarnju i među-resornu koordinaciju. U Izvješću se spominje i slučaj odustajanja od projekta Ernestinovo (CARDS 2001, vezano uz nekorištenje zajma EIB-a).

EK bilježi nastavak snažne podrške javnosti RH pristupanju EU, ističući i uspješno provođenje komunikacijske strategije (uz opasku kako bi materijali trebali sadržavati i informacije o političkim uvjetima za približavanje EU).

III ZAKLJUČAK

U drugom godišnjem Izvješću o Procesu stabilizacije i pridruživanja, kako u njegovom općem tako i u dijelu koji se odnosi posebno na Republiku Hrvatsku, EK je nastojala objektivno i balansirano ocijeniti napredak Republike Hrvatske i njene rezultate, polazeći od preporuka iz prošlogodišnjeg Izvješća kao i obveza preuzetih Privremenim sporazumom i Planom provedbe SSP-a.. Uz to, potvrđeno je da je Republika Hrvatska postigla značajno bolje rezultate od ostalih država. Ocjenjujemo kako Izvješće korektno bilježi napredak RH u relevantnim područjima te, najvećim dijelom, na konstruktivan način iznosi i komentira neriješena pitanja i daje odgovarajuće preporuke. Ukupni je dojam kako je ovogodišnje Izvješće pozitivnije od prošlogodišnjeg, makar EK zapravo upućuje jednak broj kritika. U odnosu na prošlu godinu i bitno je bolja ocjena ukupne političke i gospodarske situacije u zemlji. RH bi osobitu pozornost trebala posvetiti onim preporukama koje nisu ispunjene od prošle godine te se sada ponavljaju.

Primjedbe i preporuke EK izrečene su kao putokaz u daljnjem približavanju RH EU, posebice u kontekstu zahtjeva RH za članstvo u EU i skorog početka izrade avis-a.

Na pozitivnu sliku Hrvatske ne bi smjele utjecati određene nepreciznosti ili činjenični propusti na koje će se diplomatskim putem upozoriti Europsku komisiju.

